
Fakultetenes forskningsmeldinger 2011

---

1 INNLEDNING

Universitetsstyret vedtok i sitt møte 14. juni 2007 (sak 59/2007) å be fakultetene om å utarbeide årlige forskningsmeldinger. Fakultetenes meldinger skal gi en oppsummering av fakultetenes forskningsaktivitet, med vekt på samlet vurdering av resultater og områder som skal gis særlig prioritet. Fakultetenes meldinger skal gi en status for oppfølging av inneværende års ambisjoner og prioriteringer, og om det er spesielle utfordringer knyttet til å nå ambisjonene.

Fakultetenes forskningsmeldinger er utarbeidet etter en fastsatt mal. Strukturen i malen er endret noe fra 2007, basert på de erfaringene som er gjort. Endringene fra 2010 til 2011 er små. I 2011 ble arbeidet med universitetets fornyede strategi fullført. I den forbindelsen bes fakultetene ble bedt om særlig å kommentere hvordan strategien er fulgt opp på fakultetsnivå, også relatert til universitetets og fakultetets egne handlingsplaner. Fakultetene er bedt om å vurdere status for disse områdene:

KVALITATIVE VURDERINGER

I. Generell omtale

Det ønskes en oppsummering av fakultetets forskningsaktivitet, med vekt på samlet vurdering av resultater og områder som skal gis særlig prioritet.

II. Kvalitativ omtale av hver resultatindikator:

For hver indikator ønskes følgende:

- Vurdering av resultatoppgåelse fra året før
- Status for oppfølging av inneværende års ambisjoner og prioriteringer:
  - Er det spesielle utfordringer knyttet til å nå ambisjonene?
  - Hvilke virkemidler er tatt i bruk for å nå ambisjonene og redusere risiki?
- Ambisjoner for 2012 og planlagte virkemidler for å nå disse ambisjonene og redusere risiki.
- Større forskningsinnsatser (inkludert interfakultære) som har vært vellykkede eller som planlegges, og virkemidler som har vært brukt eller planlegges for slike, bør beskrives

III. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer:
I tillegg bes det om følgende:

- Status for implementering av fakultetets strategi og omtale av faglige prioriteringer og nye forsknings-satsinger som er igangsatt, eller som planlegges.
- Kommentere hvordan aktuelle fagevalueringer følges opp på fakultet og institutt
- Omtale av prioritert samarbeid med andre forskningsinstitusjoner og samfunns- og næringsliv. |
- Kort omtale av arbeidet med å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging.
- Omtale av tverrfaglige og flerfaglige initiativer og satsinger (pågående og planlagte).
- Omtale av tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II
- Fakultetene bes om å gi en kortfattet omtale av hvilke faglige prioriteringer og planer som er knyttet til ekstern finansiert forskning, hvilke eksterne finansieringskilder som er de viktigste og hvilke ressurser som settes inn for å styrke ekstern finansiering
- Internasjonalisering:
  - Hva er fakultetenes innsatsområder innen internasjonalisering, i henhold til egne plan- og strategidokumenter?
  - Hva er fakultetets oppfølging av handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet?
  - Omtale av prioritert forskningssamarbeid med internasjonale partnerinstitusjoner, inkludert tiltak for økt forskermobilitet
  - Planer for en tettere kobling mellom forskning og utdanning i internasjonaliseringsarbeidet

Alle fakultetene har utarbeidet og levert forskningsmeldinger for 2011. Det er ikke mottatt forskningsmelding fra Universitetsmuseet i Bergen.

2 HOVEDBILDE

Universitetet i Bergen styrket sin posisjon som et internasjonalt forskningsuniversitet. På den anerkjente QS World University Rankings 2011/2012 rykker universitetet opp 12 plasser til nummer 121. På ARWU-rankingen (Shanghai) opprettholdes plasseringen mellom 201-300. THE-rankingen har foretatt noen metodeendringer siden 2010. Etter endringene er UiB på 191. plass på denne rankingen. Det er også verd å merke seg at Kunnskapsdepartementets Forskningsbarometer 2011 konkluderer med at: "En samlet vurdering av utdannings- og forskningsindikatorene kan tyde på at Universitetet i Bergen gjør det best blant de norske universitetene."

Omfanget av publiseringsaktiviteten ved Universitetet i Bergen har økt gjennom flere år, men fra 2010 til 2011 var det imidlertid bare en marginal økning i antall publikasjonspoeng (0,6 %). For UiB samlet økte andelen på nivå 2 fra 23,7 % i 2010 til 25,6 % i 2011.

UiB hadde en samlet økning av eksterne inntekter fra 2010 til 2010 på ca. 3,5 %, fra 730 til 755 mill. kr. Utviklingen for de enkelte fakultetene er imidlertid ulik. De fleste fakultet har en nedgang i finansieringen fra Forskningsrådet, men øker sine inntekter fra andre eksterne kilder. UiB fikk en ny ERC Advanced Grants som gikk professor Pål Njølstad som skal forske på overvekt og diabetes hos barn.

Fra UiB ble det sendt inn i alt 23 søknader om midler til SFF - Senter for fremragende forskning – til fristen i juni 2011. Alle fakultetene, bortsett fra Det psykologiske fakultet, er avsender for søknader. Fagmiljø ved Det psykologiske fakultet er imidlertid med som samarbeidspartner. Søknadene fra UiB fordelte seg slik mellom fakultetene:

Tabell 2-1 SFF-søknader 2012 UiB

HF	4
MN	10
MOF	6
SV	2
JUS	1

I 2009 tok universitetsledelsen initiativ til en prosess som ledet frem til vedtak av ny strategi i Universitetsstyret i april 2011. Fakultetene har utarbeidet egne strategier innenfor rammene av den institusjonelle strategien. I sine strategier legger fakultetene legger generelt økt vekt på organisering i forsker- og forskningsgrupper samt fornyet innsats for å øke den eksterne finansiering fra alle tilgjengelige kilder.

I tråd med forskningsgruppenes økte betydning for fakultetenes resultater, rettes fornyet oppmerksomhet mot forskningsledelse. Alle fakultetene har planer om eller allerede tatt initiativ til en langsiktig og organisert lederopplæring for sine forskningsledere.

3 PUBLISERING¹

Institusjonene i universitets- og høyskolesektoren rapporterer årlig sine vitenskapelige publikasjoner til Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Disse dataene gir en komplett oversikt over den vitenskapelige publiseringen (ikke bare artikler i tidsskrifter) og benyttes blant annet som indikator i finansieringsmodellen for sektoren. Tabell 3.1 viser institusjonenes andeler målt som publikasjonspoeng i 2011. Som vi ser står Universitetet i Oslo for den klart største andelen av den vitenskapelige publiseringen i universitets- og høyskolesektoren med vel 28 %. Derest følger NTNU (19,5 %), Universitetet i Bergen

---

¹ Fremstillingen av publiseringstall er hentet fra rapporten «Analyse av vitenskapelig publisering ved Universitetet i Bergen 2005-2011» Universitetsbiblioteket, april 2011

(13,5 %) og Universitet i Tromsø (7,8 %). Til sammen står de fire breddeuniversitetene for 69 % av publiseringen i UoH-sektoren. Institusjonene som nylig har fått universitetsstatus, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Agder og Universitetet i Nordland, hadde andeler på mellom 1 og 4 % i 2011. De statlige høgskolene stod samlet for 12 % av publikasjonspoengene.

Tabellen viser også utviklingen av publikasjonspoeng i 2011 sammenliknet med 2007. Totalt har antall poeng økt med 37 % i løpet av denne perioden. Utviklingen på institusjonsnivå varierer mye. Av breddeuniversitetene har Universitetet i Bergen hatt den svakeste utviklingen med 16 % økning i antallet publikasjonspoeng. Universitetet i Tromsø har hatt den største relative veksten i antall poeng med rundt 49 %. Generelt har høgskolene styrket sin posisjon i forhold til universitetene i løpet av perioden. Høgskolene samlet (statlige, vitenskapelige og private) stod for 17,5 % av publiseringspoengene i 2007², mens denne andelen var økt til knapt 20 % i 2011.

Tabell 3-1 Vitenskapelig publisering¹ i universitets- og høgskolesektoren 2011, andel publikasjonspoeng per institusjon/institusjonstype og relativ utvikling fra 2007

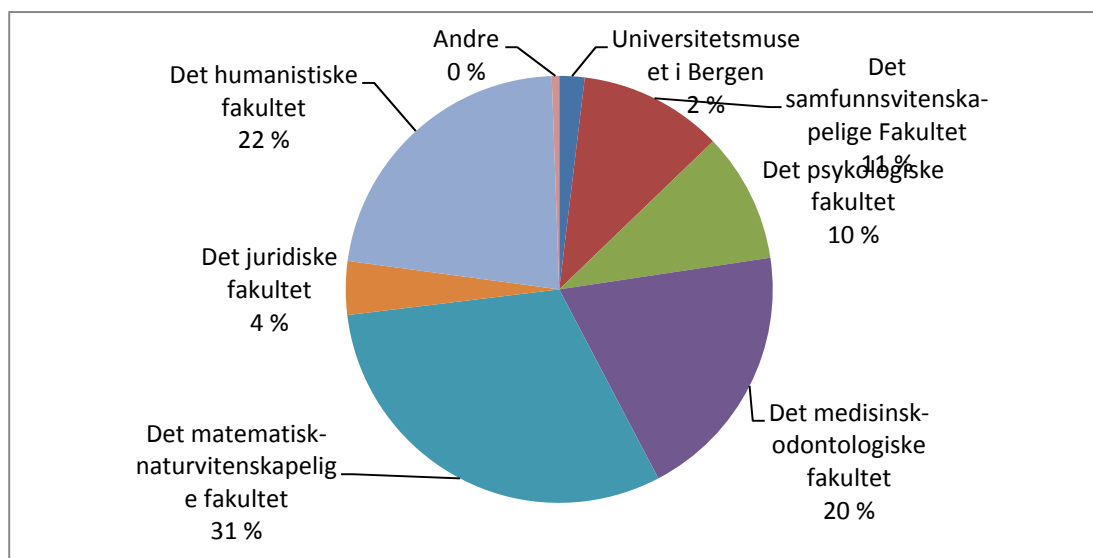
	Andel 2011	Endring antall poeng
Universitetet i Oslo	28,1 %	29 %
NTNU	19,5 %	33 %
Universitetet i Bergen	13,5 %	16 %
Universitetet i Tromsø	7,8 %	49 %
Universitetet i Stavanger	3,9 %	72 %
Universitetet i Agder	3,3 %	99 %
Universitetet for miljø- og biovitenskap	3,0 %	19 %
Universitetet i Nordland	1,1 %	78 %
Statlige høyskoler	12,1 %	63 %
Statlige vitenskapelige høyskoler	3,3 %	39 %
Private vitenskapelige høyskoler	2,6 %	25 %
Totalt	100 %	37 %

¹Omfatter samlet vitenskapelig publisering (vitenskapelige monografier/bøker, vitenskapelige artikler i tidsskrifter, serier og antologier).

3.1 Vitenskapelig publisering ved UiB

I figur 3.1 er det vist hvordan UiBs publiseringspoeng i 2011 fordelte seg per fakultet. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet bidro med flest poeng og stod for 31 % av totalen. Dernest fulgte Det humanistiske fakultet med 22 %.

² Høgskolen i Agder (nå Universitetet i Agder) og Høgskolen i Bodø (nå Universitetet i Nordland) er også inkludert under universitetene i 2007.

Figur 3-1 Vitenskapelig publisering UiB 2011, andel publikasjonspoeng per fakultet

Omfanget av publiseringsaktiviteten ved Universitetet i Bergen har økt gjennom flere år. Fra 2010 til 2011 var det imidlertid bare en liten økning i antall publikasjonspoeng (0,6 %), fra 1935 til 1946 poeng. Fra 2009 til 2010 økte antallet publikasjonspoeng med 3,9 %, mens økningen fra 2008 til 2009 var på 7,0 %, fra 2007 til 2008 på 4,0 % og fra 2006 til 2007 på 6,0 % (tabell 3.3, nest siste kolonne).

Utviklingen i antall publikasjonspoeng i perioden 2005-2011 per fakultet er vist i tabell 3.2. Tilsvarende viser tabell 3.3 den relative utviklingen i publikasjonspoeng per år. HF har sterkest vekst perioden under ett med 95 %, mens Det medisinsk-odontologiske fakultet har den svakeste veksten (4 %).

I 2011 er ytterpunktene Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet med en vekst på 15 % og Det samfunnsvitenskapelige fakultet med nedgang på 14,3 %.

Tabell 3-2 Antall publikasjonspoeng per fakultet 2005-2011

	MN	HF	JUS	PSY	SV	MOF ³	UM ⁴	Totalt UiB
2005	447	222	51	116	188	368	38	1441
2006	530	284	75	109	174	390	14	1580
2007	516	346	81	136	192	358	32	1674
2008	501	383	73	146	204	403	18	1741
2009	524	429	65	163	211	414	43	1863
2010	520	445	80	199	247	372	50	1935
2011	599	434	79	191	212	383	37	1946

³ Tidligere Odontologisk fakultet er inkludert i tallene for årene 2005-2007.

⁴ Universitetsmuseet i Bergen

Tabell 3-3 Publikasjonspoeng per fakultet, relativ utvikling i antall poeng sammenlignet med foregående år, 2005-2011

	MN	HF	JUS	PSY	SV	MOF*	Totalt, UiB	Vektet gj. snitt UiO, UiTø, NTNU
2005-06	+18,5 %	+27,8 %	+44,9 %	- 6,7 %	- 7,2 %	+ 5,8 %	+ 9,6 %	+6,5 %
2006-07	-2,8 %	+21,8 %	+8,3 %	+25,5 %	+9,9 %	-8,1 %	+ 6,0 %	+9,4 %
2007-08	- 2,8 %	+10,6 %	-9,2 %	+7,3 %	+6,2 %	+12,7 %	+ 4,0 %	+ 11,7 %
2008-09	+ 4,5 %	+ 12,0 %	- 10,8 %	+ 11,8 %	+ 3,8 %	+ 2,7 %	+ 7,0 %	+ 5,5 %
2009-10	- 0,7 %	+ 3,7 %	+ 22,7 %	+ 21,7 %	+ 17,0 %	- 10,2 %	+ 3,9 %	+ 0,8 %
2010-11	+ 15,1 %	-2,3 %	-1,6 %	-3,9 %	-14,3 %	+ 3,0 %	+ 0,6 %	+ 12,2 %
Totalt	+ 34 %	+ 95 %	+ 54 %	+ 64 %	+ 13 %	+ 4 %	+ 35 %	+ 55 %

*Det odontologiske fakultet er inkludert i tallene for årene 2005-2007.

Tabell 3-4 nedenfor viser gjennomsnittlig antall publikasjonspoeng per førstestilling/postdoc og per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling for to-årsperioden 2010-2011. Totalt var antall publikasjonspoeng per fagårsverk 0,97 for UiB. Det er lavere enn UiO (1,17), men høyere enn NTNU (0,93) og UiTø (0,73). Produktiviteten per fagårsverk er lavest ved Det medisinsk-odontologiske fakultet (0,82) mens den er høyest ved Det psykologiske fakultet (1,22) og Universitetsmuseet i Bergen (1,28). Modellen for beregning av publiseringspoeng er ment å være fagnøytral. Imidlertid ser vi tilsvarende mønster i produktivitetsforskjellene mellom fakultetene også ved de andre breddeuniversitetene. Det er derfor trolig at modellen likevel ikke er helt fagnøytral og at produktivitetstallene derfor ikke er direkte sammenlignbare på tvers av fakultetene.

Tabell 3-4 Antall publiseringspoeng per vitenskapelig ansatt og per fagårsverk gjennomsnitt for perioden 2010-11

	MN	HF	JUS	PSY	SV	MOF	UM	Totalt UiB
Per førstestilling/post doc	1,87	2,02	2,12	2,27	1,58	1,46	2,04	1,81
Per fagårsverk	0,97	1,11	1,13	1,22	0,97	0,82	1,28	0,97

Tabell 3-5 nedenfor viser hvor stor andel av publikasjonspoengene som var på nivå 2, dvs. ble publisert i kanaler med ekstra uttelling i finansieringsmodellen. UiO og UiB ligger klart foran NTNU og UiTø i 2011, med hhv. 27,06 % og 25,57 %.

Tabell 3-5 Andel publikasjoner nivå 2 (NTNU, UiB, UiO, UiTø)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
NTNU	15,64 %	17,72 %	19,69 %	22,39 %	21,21 %	21,94 %	21,03 %
UiB	20,78 %	22,08 %	23,66 %	22,21 %	24,30 %	23,70 %	25,57 %
UiO	21,47 %	22,73 %	24,35 %	25,33 %	24,57 %	23,75 %	27,06 %
UiTø	16,36 %	21,70 %	20,22 %	19,57 %	20,48 %	18,13 %	21,63 %

For UiB samlet økte andelen på nivå 2 fra 23,7 % i 2010 til 25,6 % i 2011 som er det beste resultatet for UiB noen gang. Tabell 3-6 viser fordeling av nivå 2 publikasjonspoeng pr. fakultet. Det matematisk-naturvitenskapelige og Det juridiske fakultet har begge hatt en sterk økning i nivå 2 publikasjoner fra 2010 til 2011.

Tabell 3-6 Andel nivå 2 publikasjonspoeng per fakultet, 2005-2011

	MN	HF	JUS	PSY	SV	MOF	UM	Totalt, UiB	Vektet gj. snitt UiO, UiTø, NTNU
2005	24 %	12 %	17 %	17 %	39 %	17 %	9 %	21 %	19 %
2006	30 %	21 %	21 %	13 %	20 %	20 %	2 %	22 %	21 %
2007	29 %	26 %	10 %	18 %	25 %	20 %	10 %	24 %	22 %
2008	24 %	19 %	11 %	20 %	28 %	24 %	5 %	22 %	24 %
2009	24 %	30 %	21 %	20 %	25 %	23 %	10 %	24 %	23 %
2010	22 %	24 %	12 %	26 %	34 %	22 %	14 %	24 %	22 %
2011	29 %	26 %	36 %	25 %	29 %	20 %	7 %	26 %	24 %

3.2 Fakultetenes publisering

3.2.1 Det humanistiske fakultet

Ved Det humanistiske fakultet har det i perioden 2005-2010 har det vært en stor økning i antall publikasjonspoeng ved fakultet. Det var imidlertid en mindre nedgang fra 2010 til 2011, fra 455 til 434 poeng.

Tabell 3-7 Publiseringstall for Det humanistiske fakultet UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	222	284	346	383	429	445	434
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		+ 27,8 %	+ 21,8 %	+ 10,6 %	+ 12,0 %	+ 3,7 %	-2,3 %
Ant pub poeng per førstes/post doc	1,05	1,29	1,62	1,75	1,94	2,02	2,00
Ant pub poeng per fagårsverk	0,60	0,74	0,90	0,97	1,11	1,14	1,09
Andel nivå 2	12 %	21 %	26 %	19 %	30 %	24 %	26 %

Det humanistiske fakultet har opprettet en formidlingspris. Prisen er på kr. 25 000 og skal gå til en eller flere personer som har gjort en ekstraordinær innsats for å formidle resultat av forskings- og utviklingsarbeid av høy kvalitet og hvilken betydning dette har for samfunnet. Fakultetet uttrykker håp om at insentivmidler fra rektor i 2012 vil ha positiv innvirkning på publiseringstallene.

UiB har ingen rutiner for registrering og vurdering av kunstnerisk utviklingsarbeid, ut over det Griegakademiet selv har etablert. I 2011 har Griegakademiet deltatt i et nasjonalt utredningsarbeid for utvikling av rutiner og ordninger på dette feltet.

3.2.2 Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Tabell 3-8 gir en oversikt over noen sentrale publiseringsindikatorer for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet for perioden 2005 til 2011. Totalt har antallet publiseringspoeng ved fakultetet økt med 34 % i løpet av perioden 2005 til 2011. Antallet poeng økte markert fra 2010 til 2011 (15,1 %). I 2011 utgjorde antallet publiseringspoeng nesten 600, mens dette tallet har ligget relativt stabil i overkant av 500 de siste årene.

Tabell 3-8 Publiseringstall for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	447	530	516	501	524	520	599
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		+ 18,5 %	- 2,8 %	-2,8 %	+ 4,5 %	- 0,7 %	+ 15,1 %
Ant pub poeng per førstest/post doc	1,63	1,87	1,83	1,77	1,81	1,77	1,96
Ant pub poeng per fagårsverk	0,93	1,01	0,92	0,86	0,87	0,88	1,05
Andel nivå 2	24 %	30 %	29 %	24 %	24 %	22 %	29 %

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet er sammenlignet med de tilsvarende fakultetene ved UiO, NTNU og UiTø. UiO klart størst og har 89 % flere publiseringspoeng enn UiB i 2011. Produktiviteten målt som antall publiseringspoeng per fagårsverk var marginalt lavere ved UiB enn ved UiO, men høyere enn ved NTNU og UiTø. Når det gjelder publisering på nivå 2, hadde UiB en andel på 29 %, mens denne var på 30 % ved UiO og NTNU og 36% ved UiTø.

Fakultetet påpeker at det må kontinuerlig arbeides i forhold til hvilke publiseringskanaler som bør kategoriseres som hhv. nivå 1 og nivå 2 (i prinsippet skal de 20% mest prestisjefylte publiseringskanalene utgjøre nivå 2 innen de ulike fagområdene). Det påpekes videre at fagområder med tradisjon for mange medforfattere fra andre institusjoner enn UiB medfører svært små forfatterandeler, og dermed lav uttelling i form av publikasjonspoeng. Det norske "tellekantsystemet" kan motvirke internasjonalt forskningssamarbeid, om det ikke brukes forsiktig.

3.2.3 Det medisinsk-odontologiske fakultet

Tabell 3-9 nedenfor gir en oversikt over noen sentrale publiseringsindikatorer for Det medisinsk-odontologiske fakultetet for perioden 2005 til 2011. Totalt har antallet publiseringspoeng ved fakultetet økt med 4,1 % i løpet av perioden 2005 til 2011⁵. Det var en stor økning fra 2007 til 2008, mens antall poeng lå i overkant av 400 i 2008 og 2009. I 2010 gikk antallet poeng ned med 10 %, mens det økte noe igjen fra 2010 til 2011 (3 %).

Tabell 3-9 Publiseringstall for Det medisinsk-odontologiske fakultet* UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	368	389	358	403	414	372	383
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		+ 5,8 %	- 8,1 %	+ 12,7 %	+ 2,7 %	-10,2 %	+ 3,0 %
Ant pub poeng per førstest/post doc	1,49	1,59	1,38	1,53	1,54	1,40	1,51
Ant pub poeng per fagårsverk	0,90	0,94	0,82	0,88	0,85	0,80	0,85
Andel nivå 2	17 %	20 %	20 %	24 %	23 %	22 %	20 %

*) Tidligere Odontologisk fakultet er inkludert i tallene for årene 2005-2007.

Det medisinsk-odontologiske fakultetet UiB er sammenlignet med tilsvarende fakultetene ved UiO, NTNU og UiTø. UiO er klart størst og har 97 % flere publiseringspoeng enn UiB i 2011. Produktiviteten målt som antall publiseringspoeng per fagårsverk var lavere ved UiB enn ved UiO, men høyere enn ved NTNU og UiTø. Det var bare marginale forskjeller i nivå-2 andelen mellom fakultetene. UiO og NTNU hadde høyest nivå 2-andel, begge 23 %, mens UiB hadde 20 %.

I perioden 1982-2005 hadde 44 % av publikasjonene fra MOF internasjonal medforfatter, mens i 2010 hadde internasjonalt samforfatterskap steget til 49,5 %. Dette oppfattes som svært positivt. På samme vis hadde 72 % av alle publikasjoner fra fakultetet i perioden 1982-2005 minst en nasjonal samarbeidspartner. Selv om det ikke foreligger sammenlignbare tall for 2010, er det ingen grunn til å tro at dette tallet har sunket.

Gjennomgangen av publikasjonsaktiviteten ved MOF viser likevel at det er klare forskjeller mellom instituttene, både når det gjelder produksjon og trender. Fakultetet har også samlet sett en svakere økning de siste fem år enn ønsket. Det er derfor en klar ambisjon om å øke publiseringen, og ved instituttene arbeides det systematisk med dette, særlig når det gjelder publisering på nivå 2.

---

⁵ Frem til 2007 hadde UiB et eget odontologisk fakultet. Vi har slått sammen tallene for de to fakultetene for tidligere år.

3.2.4 Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Tabell 3-10 gir en oversikt over noen sentrale publiseringsindikatorer for Det samfunnsvitenskapelige fakultet for perioden 2005 til 2011. Det var en betydelig økning i antall publikasjonspoeng fra 2009 til 2010 (17 %), men en tilsvarende nedgang igjen i 2011.

Tabell 3-10 Publiseringstall for Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	188	174	192	204	211	247	212
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		- 7,2 %	+ 9,9 %	+ 6,2 %	+ 3,8 %	+ 17 %	- 14,3 %
Ant pub poeng per førstest/post doc	1,55	1,37	1,52	1,51	1,51	1,68	1,47
Ant pub poeng per fagårsverk	0,97	0,82	0,88	0,90	0,93	1,07	0,88
Andel nivå 2	39 %	20 %	25 %	28 %	25 %	34 %	29 %

Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiB er sammenlignet med de tilsvarende fakultetene ved UiO, NTNU og UiTø. Produktiviteten målt som antall publiseringspoeng per fagårsverk var høyest ved UiO (1,55) fulgt av UiTø (1,04) og UiB (0,88). UiB hadde en høyere andel publikasjonspoeng på nivå 2 (29 %) enn NTNU og UiTø, men lavere enn UiO som hadde 33 %.

Fakultetet har over flere år hatt en økning i publiseringsaktiviteten, med en sterk vekst fra 2009 til 2010. Publiseringresultatene for 2011 er tilfredsstillende til tross for at fakultetet for første gang på fem år har en viss nedgang i den totale publiseringsaktiviteten, fra 242 til 212 poeng. Ambisjonen var 215 poeng i 2011.

3.2.5 Det juridiske fakultet

Tabell 3-11 gir en oversikt over noen sentrale publiseringsindikatorer for Det juridiske fakultet for perioden 2005 til 2011. Antallet publiseringspoeng ved Det juridiske fakultet har variert mellom 51 og 81 i perioden 2005-11. Andel av publikasjonspoengene på nivå 2 for fakultetet varierte mellom 10 og 21 % i perioden 2005 til 2010, men økte til hele 36 % i 2011.

Tabell 3-11 Tabell Publiseringstall for Det juridiske fakultet UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	51	75	81	73	65	80	79
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		+ 44,9 %	+ 8,3 %	- 9,2 %	- 10,8 %	+ 22,7 %	-1,6 %
Ant pub poeng per	2,02	2,60	2,72	2,43	1,93	2,38	1,85
Ant pub poeng per fagårsverk	0,87	1,22	1,25	1,04	0,89	1,17	1,09
Andel nivå 2	17 %	21 %	10 %	11 %	21 %	12 %	36 %

Det juridiske fakultet ved UiB er sammenlignet med tilsvarende andre fakulteter ved UiO og UiT. UiB hadde en lavere vitenskapelig produktivitet per fagårsverk enn UiO, hhv 1,09 og 1,65, men omtrent lik med UiTø (1,11). Når det gjelder andel på nivå 2, hadde UiO en nesten identisk andel som UiB, mens UiTø hadde en andel på 20 %.

Andelen poeng på nivå 2 er økt til 36,3 % sammenlignet med 11,8 % i 2010 og 20,8 % i 2009. Det er høy produksjon på nivå 2 fra én enkeltforsker som ligger bak årets vekst. Måltallet for 2011 var satt til 85 poeng. 78,9 poeng er en liten nedgang sammenlignet med 80,2 poeng i 2010. 80,7 poeng i 2007 er det høyeste poengtallet oppnådd ved fakultetet så langt. Ambisjonen for 2012 er å øke antall publikasjonspoeng per ansatt slik at fakultetet kan komme stabilt opp på over minst 85 poeng, og det antas at den engelskspråklige andelen av publikasjonene vil øke jevnt i årene fremover, selv om publisering på nasjonalspråket fortsatt er det vanligste innen rettsvitenskapen.

3.2.6 Det psykologiske fakultet

Tabellen nedenfor gir en oversikt over noen sentrale publiseringsindikatorer for Det psykologiske fakultet for perioden 2005 til 2011. Totalt har antallet publiseringspoeng ved fakultetet økt betydelig i løpet av perioden 2005 til 2011 (65 %) og utgjorde 191 i 2011. Økningen var særlig stor fra 2006 til 2007 og fra 2009 til 2010.

Tabell 3-12 Tabell Publiseringstall for Det psykologiske fakultet UiB, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall publiseringspoeng	116	109	136	146	163	199	191
Relativ utvikling i antall pub poeng sammenlignet med foregående år		- 6,7 %	+ 25,5 %	+ 7,3 %	+ 11,8 %	+ 21,7 %	- 3,9 %
Ant pub poeng per	1,47	1,36	1,43	1,54	1,82	2,32	2,22
Ant pub poeng per fagårsverk	0,81	0,70	0,78	0,81	0,98	1,23	1,21
Andel nivå 2	17 %	13 %	18 %	20 %	20 %	26 %	25 %

Det psykologiske fakultet er sammenlignet med tilsvarende enheter ved UiO, NTNU og UiT, jf. tabell 6.2. Siden de andre universitetene ikke har egne fakulteter for psykologi, brukes tall for enkeltinstituttene. Som det framgår av tabellen, er UiB med 1919 poeng klart størst og hadde 26 % flere publiseringspoeng enn UiO med sine 151 poeng i 2011. Produktiviteten målt som antall publiseringspoeng per fagårsverk var lavere ved UiB (1,21) enn ved UiO (1,50) og UiTø (1,40), men høyere enn ved NTNU (0,63). Andelen publikasjonspoeng på nivå 2 var også lavere ved UiB (25 %) enn ved UiO (27 %), men høyere enn ved NTNU (11 %) og UiTø (12 %). Fakultetet gir belønningssmidler for publikasjoner for å stimulere

forskningsmiljøene til å fokusere på publisering, og fortsetter også arbeidet for en jevnlig og kritisk gjennomgang av publiseringskanaler.

4 EKSTERN FINANSIERING

4.1 Generelt

UiB har de siste årene hatt vekst i eksterne midler til forskning, fra 681 mill. kr. i 2007 til 755 mill. kr. i 2011 slik det fremgår av tabell 4-1.

Tabell 4-1 Forskningsfinansiering 2008 - 2011⁶

	2007	2008	2009	2010	2011
Forskningsrådet	379 748	310 726	362 610	348 701	361 962
Statlige etater	102 231	113 453	110 885	135 077	133 225
Kommunale/fylkeskommunale etater	4 978	14 270	14 063	3 891	4 917
Næringsliv/private	79 897	58 926	76 985	88 126	75 714
EU-forskning	21 456	12 609	24 177	34 622	50 480
EU-undervisning	1 268	2 619	3 233	1 666	1 616
Utlandet eks. EU	26 752	18 814	10 459	12 594	21 400
Stiftelser og organisasjoner	34 638	49 725	60 001	71 621	77 334
Gaver/gaveforsterkning og tilskudd	31 050	25 307	26 857	33 757	28 607
SUM	681 994	604 449	689 270	730 055	755 255

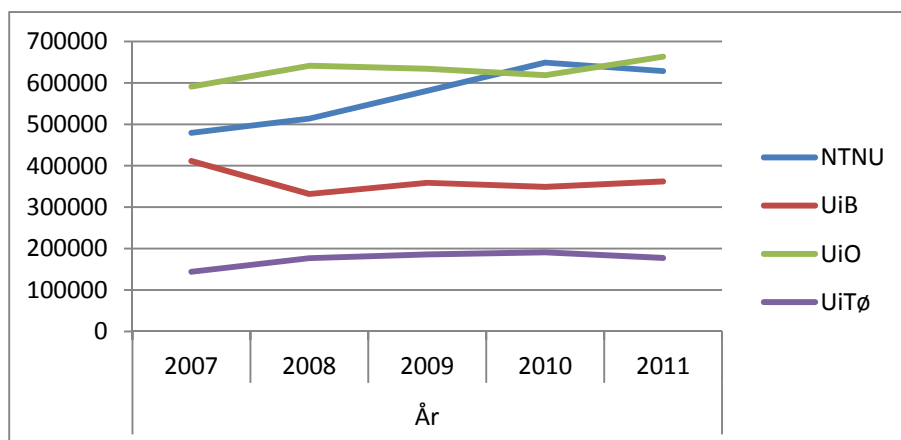
Disse kommer fra en rekke finansieringskilder, det offentlige, stiftelser og organisasjoner, private og næringsliv samt gaver og gaveforsterkningsmidler. Den klart viktigste finansieringskilden er Norges forskningsråd med 362 mill. kr. Universitetet i Bergen fikk 75 mill. kr. til infrastruktur i 2011 fra Forskningsrådet til to store prosjekter ELIXIR og CLARINO koordinert av UiB. I Forskningsrådets Nasjonal strategi for forskningsinfrastruktur for 2012-2017 anbefales det å bevilge 90 mill. kr. to nye infrastrukturprosjekter ved UiB. Dette gjelder prosjektene NORMAR (Norwegian Marine Robotics Facility) og HELSEREGISTRE (Health Registries for Research).

4.2 Norges forskningsråd

Ved en sammenligning med de andre store universitetene i perioden 2007 til 2011 har UiB en vekst inntektene fra Forskningsrådet på nærmere 4 %, til 361 mill. kr. Størst vekst har UiO som vokser med 7 % til 663 mill.kr. NTNU og UiTø har nedgang i sine NFR inntekter. Inntektene fra EU viser et mer sammensatt bilde, slik vi der det av figur 4-1 nedenfor.

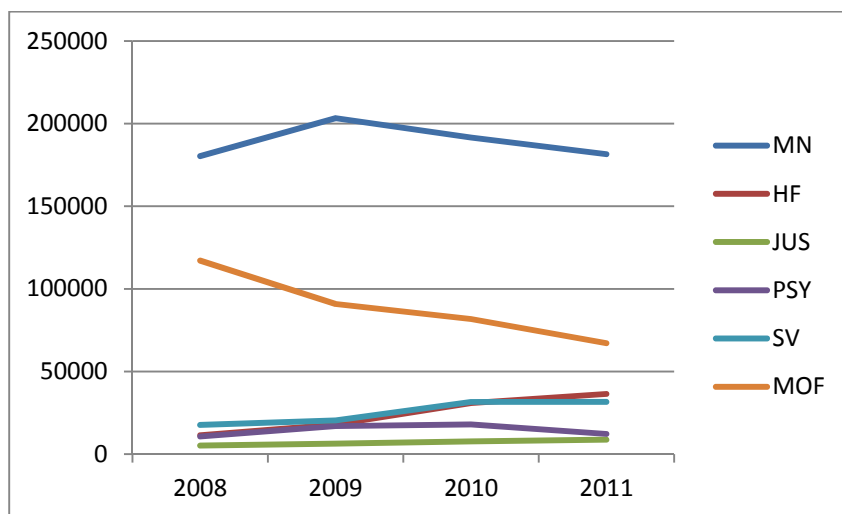
⁶ Tallene er hentet fra UiBs Rapport og Plan 2012 og avviker noe fra senere innrapporterte tall til DBH.

Figur 4-1 Inntekter fra Forskningsrådet 2007-2011 NTNU, UiB, UiO, UiTø

Figur 4-2 viser virksomhet finansiert av Forskningsrådet i perioden 2008-2011.

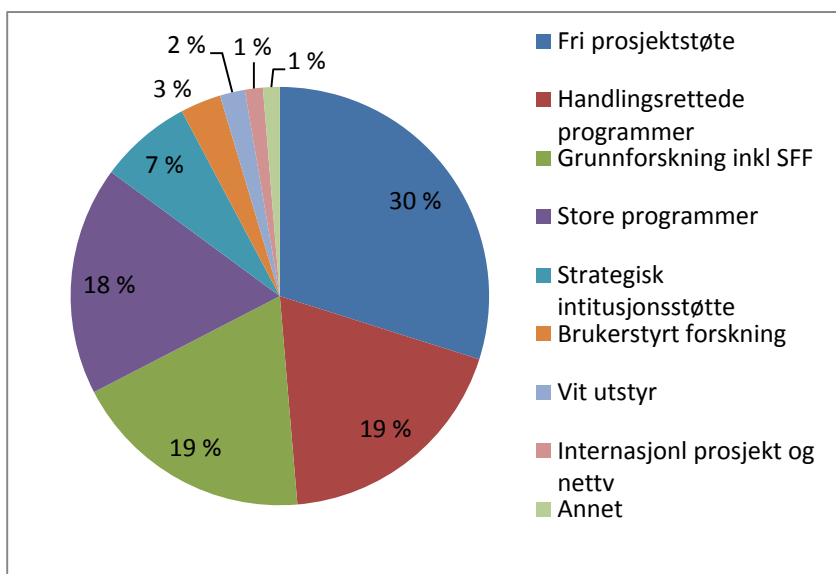
Figur 4-2 Forskningsrådsfinansiert virksomhet 2008-2011. UiB

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har nedgang det siste året til nivået fra 2008. Det medisinsk-odontologiske fakultet har falt fra 177 mill. kr. i 2008 til 67 mill. kr. i 2011.

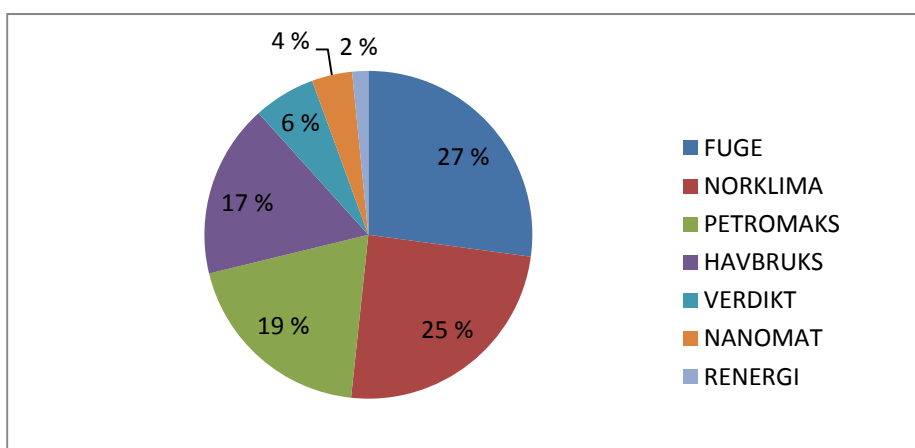
Tabell 4-3 viser tildelinger fra Forskningsrådet etter viktigste hovedaktivitet. Tildelingene til UiB indikerer en klar grunnforskningsprofil. Bevilgninger til grunnforskning, inkluderte SFF og fri prosjektstøtte utgjør nærmere 50 % av tildelingene til UiB etterfulgt av Handlingsrettede programmer (19 %) og Store programmer (18 %), slik det fremgår av figuren nedenfor.

Figur 4-3 Tildeling fra Forskningsrådet etter viktigste hovedaktivitet 2011. UiB

Store programmer er Forskningsrådets virkemiddel for å realisere nasjonale forskningspolitiske prioriteringer og skal bygge langsiktig kunnskap for å stimulere til innovasjon og øket verdiskaping eller medvirke til å løse prioriterte samfunnsutfordringer. De har vært en kilde til finansiering av langsiktig forskning ved UiB, FUGE (Functional Genomics). FUGE er den største tildelingen til UiB og utgjør 27 % av den samlede tildelingen, mens programmet NORKLIMA utgjør 25 %. Tildelingene fra Store programmer i 2011 framgår av figur 4-4.

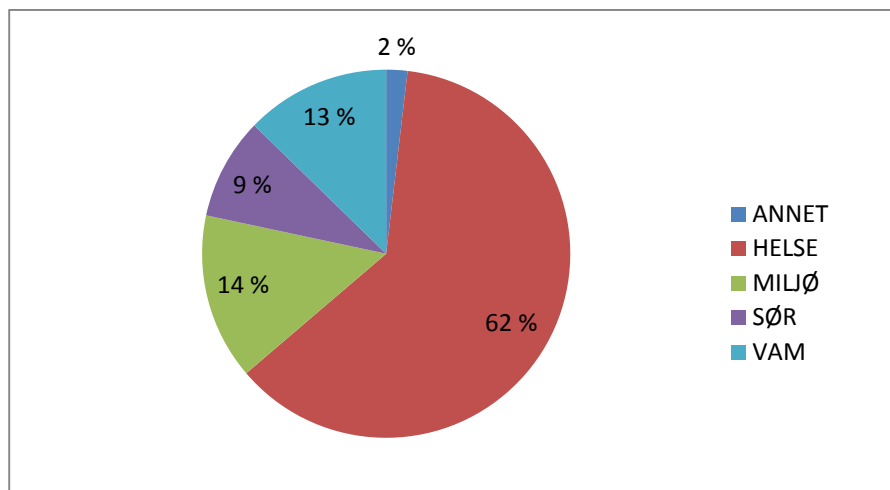
Figur 4-4 Tildelinger NFR 2011. Store programmer. UiB

Handlingsrettede programmer er primært innrettet for offentlig sektor samt bransje- og interesseorganisasjoner. Denne programtypen skal gi bedre kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger og for planlegging på forskjellige forvaltningsnivåer. Ved Universitetet i Bergen er tildelingen til helsefaglig forskning særlig fremtredende (62 %), men vi ser også at 14 %

kommer fra miljøforskning. Tildelingene fra Handlingsrettede programmer fordelte seg slik i 2011:

Figur 4-5 Tildelinger fra Forskningsrådet. Handlingsrettede programmer. UiB.

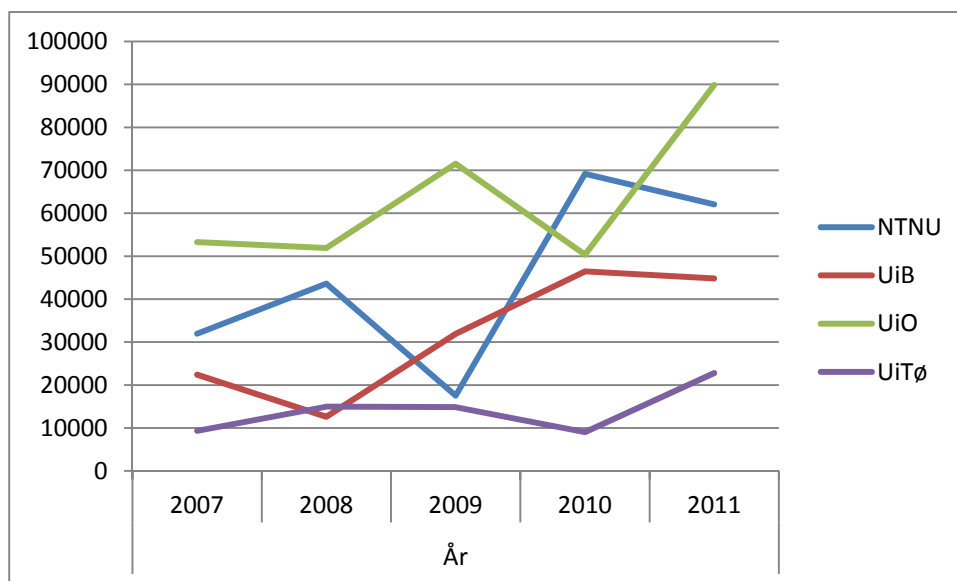

4.3 EU

UiB deltar aktivt i EUs 7. rammeprogram (FP7) som er verdens største forskings- og teknologiutviklingsprogram. UiB deltar i 80 prosjekter i FP7 og koordinerer i alt 16 av disse. I 2011 ble det sendt til sammen 72 søknader om midler fra FP7 der UiB enten er koordinator (25) eller er med som partner, noe som er en økning fra 2010 da det ble sendt 58 søknader. 16 nye prosjekter hadde oppstart i 2011, deriblant CARBOCHANGE (Changes in carbon uptake and emissions by oceans in a changing climate), som har 28 partnere fra 14 land. UiB fikk innvilget en ERC Advanced Grant til professor Pål Njølstad som skal forske på overvekt og diabetes hos barn. Rekordmange (5) søkere til ERC Starting Grants søkere kom til andre runde i søknadsprosessen, men ingen fikk dessverre støtte. Tre av disse har søkt om finansiering opp mot 75 % av total prosjektbeløpet fra Forskningsrådet som har innført en nasjonalfinansieringsordning for Starting Grant søkere som tilfredsstillt ERCs excellence-kriterier, men som av budsjettårsaker ikke får ERC-bevilgning. Prosjektet kan dermed gjennomføres med nasjonale midler.

Med utgangspunkt i rapporterte tall til DBH, har UiB har en beskjeden nedgang i EU-inntektene fra 2010 på i ca. 3,5 % til 44,8 mill. kr. NTNU har en nedgang på 10 % til 62 mill. kr., mens UiO vokser med hele 78 %, fra 50 mill. kr. til 89 mill. kr. UiTø har mer enn fordoblet sine EU-inntekter fra 2010 til 2011 til 22 mill. kr.

Figur 4-6 EU inntekter 2007-2011. NTNU, UiB, UiO, UiTø

Det generelle bildet er imidlertid at inntektene fra EU har sterke svingninger over tid. Dette skyldes blant annet avslutning av prosjekter uten oppstart av nye, og at potensielle søkermiljøer ikke alltid har en fagprofil som samsvarer med innretning og prioriteringer i EUs rammeprogrammer. UiBs økte EU inntekter fra 2008-2010 skyldtes blant annet at FP7 var mer i overensstemmelse med UiBs fagprofil enn FP6.

Tabell 4-2 og figur 4-7 nedenfor viser EUs tildelinger til UiB for 2011 fordelt på fakultet, hentet fra fakultetenes meldinger.

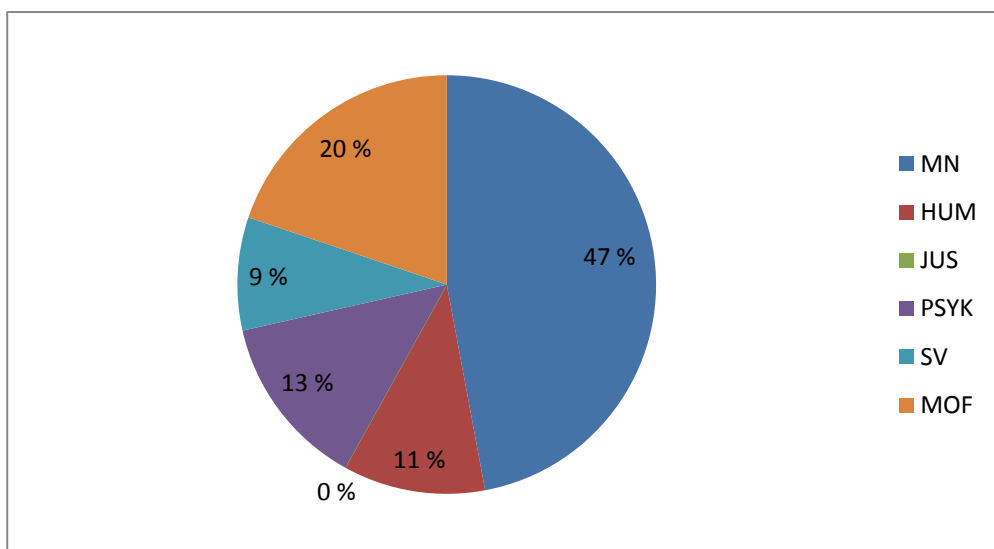
Tabell 4-2 EU-tildeling UiB 2011 (mill. kr.)

HF	5 000
MN	21 400
MOF	9 006
SV	3 973
JUS	0
PSY	6 100
Total	45 479

Figur 4-7 viser som resultattallene ovenfor at MN-fakultetet står for nesten halvparten av EU-tildelingen

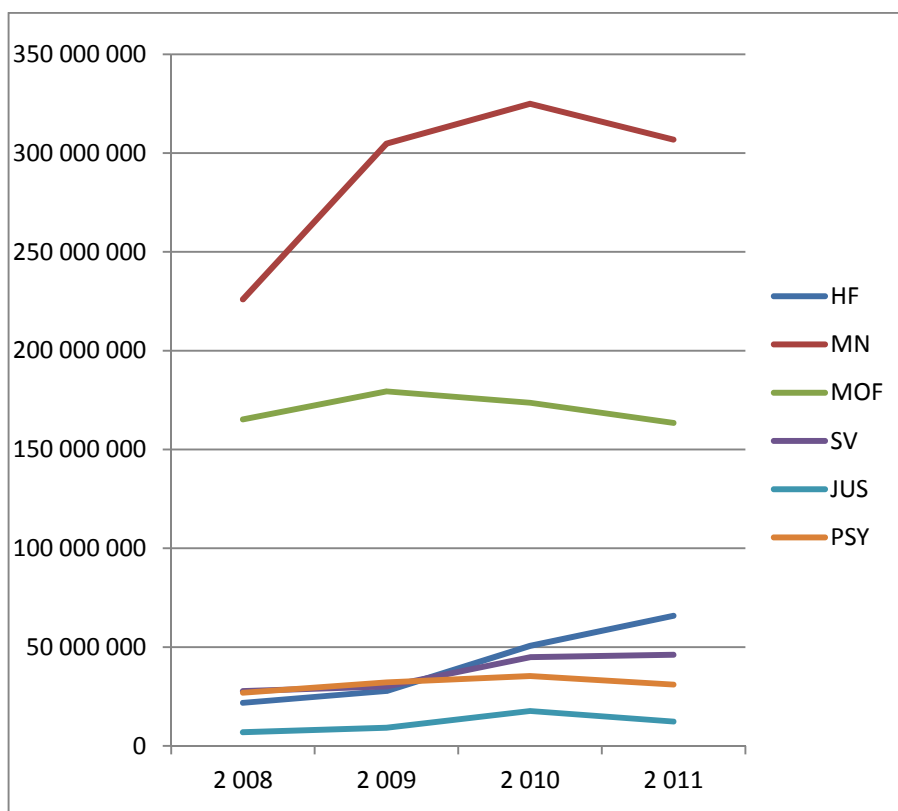
Figur 4-7 Fakultetsvis EU-tildeling UiB 2011

4.4 Fakultetenes BOA-inntekter

Figuren 4-3 nedenfor viser utviklingen i inntekter i fakultetenes samlede BOA inntekter i perioden 2008 – 2011, slik de fremkommer i fakultetenes forskningsmeldinger.

Figur 4-3 Fakultetsvise BOA-inntekter 2008 – 2011*

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det medisinsk-odontologiske fakultet har nedgang i sine samlede BOA-inntekter fra 2010 til 2011. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet går fra 325 mill. kr til 306 mill. kr. Det medisinsk-odontologiske fakultet går fra NOK 174 mill. til 163 mill. kr. Nedgangen skyldes i hovedsak nedgang i tildelinger fra forskningsrådet. Det psykologiske og Det juridiske fakultet har en beskjeden nedgang. Det humanistiske og Det samfunnsvitenskapelige fakultet har økning i sine BOA-inntekter.

Det humanistiske fakultet genererte BOA-inntekter på over 66 mill. kr. og oppnådde ambisjonene med svært gode marginer. Så godt som alle grunnenheter økte inntektene sine i 2011, vi ser her resultatet av et målrettet arbeid, faglig og administrativt. Ambisjonen for 2012 er å holde samme nivået som i 2011 ved å hente inn eksternt finansierte midler for 65 mill. kr.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet hadde 2011 BOA-inntekter på 306 mill. kr. Måltallet var 299 mill. kr. For 2012 er måltallet satt til 325 mill. kr. BOA utgjorde i 2011 37,8 % av fakultetets samlede inntekter. Forskningsrådet er klart den største kilden til eksterntfinansiert forskning ved fakultetet. For å motvirke sårbarhet er det viktig for fakultetet å utvikle flere kilder til forskningsfinansiering. EU startet konsultasjoner om det kommende rammeprogrammet Horizon 2020 i 2011, med sikte på oppstart i 2014. Det blir viktig for fakultetet å ha oppmerksomhet om dette arbeidet og med de norske prioriteringene for rammeprogrammet.

Det medisinsk-odontologiske fakultets eksternt finansierte aktivitet har vist en svak nedadgående trend de siste årene, til tross for at fakultetet i perioden har fått mange større prosjekter. Tilbakegangen har særlig vært på Forskningsråds- og EU-prosjekter, mens annen eksterntfinansiert virksomhet har økt. Fakultetet har et tett forskningssamarbeid med en rekke institusjoner i randsonen for egen virksomhet. Søknadstilslag fra randsonen, for eksempel Bergen medisinske forskningsstiftelse, Bergens forskningsstiftelse og Stiftelsen K. G. Jebsen, fortsatte å øke i 2011. Kreftforeningen er den største enkeltbidragsyteren i denne kategorien med en bevilgning på rundt 20 mill. kr. årlig. I 2011 er det tilkommet betydelige nye tilslag på søknader i denne gruppen, og blant annet gjelder dette nye K.G. Jebsen-sentra innen nevropsykiatri og diabetes og opprettelsen av et forskningsprogram i klinisk ernæring etter en større donasjon fra Stiftelsen Frank Mohn. Det er både et mål og en forventning om at denne aktiviteten vil øke i 2012.

Det er et klart mål for Det medisinsk-odontologiske fakultet å øke antallet forskningsmiljøer som søker om EU-finansiering og å øke tilslaget på søknader. Ordningen med posisjoneringsmidler er positiv, og fakultetet hilser velkommen arbeidet som pågår ved UiB for å utvikle gode insentiver for å søke EU-midler.

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er det oppnådd en god tilvekst i den eksternt finansierte virksomheten de siste årene, og søknadsaktiviteten økte i 2011. Fagevalueringer for flere institutter bekrefter en solid forskningsvirksomhet, men det er fortsatt et potensiale for å utvikle flere søknader både til Forskningsrådet og EU. Den samlede eksterne finansieringen utgjør ca. 55 mill. kr. I 2011 ble det sendt til sammen 35 søknader til Forskningsrådet på totalt 211 mill. kr., en økning på 33 mill. kr. i forhold til 2010. I tillegg ble det sendt inn tre SFF søknader på til sammen om lag 430 mill. kr. Fakultetet har økt tilslagsprosenten på ordinære NFR-søknader fra 6 % i 2010 til 16 % i 2011.

Fakultetet arbeider for å styrke den EU-finansierte aktiviteten. Søknadsaktiviteten til ERC økte i 2011. Det ble sendt fire søknader til ERC Starting Grant. Av disse fikk to prosjekter som tidligere nevnt midler fra Norges forskningsråd. Begge prosjektene har resultert i nye søknader til ERC sammen med et tredje prosjekt i 2011. Å utforme søknader til EU-programmene oppfattes fortsatt som krevende prosesser og det er viktig at det finnes et solid støtteapparat og spisskompetanse i universitetets forskningsadministrasjon, innrettet mot fakultetets fagfelt.

Det juridiske fakultet økte sin BOA-aktivitet med 33 % fra 2010 til 2011. Aktiviteten vil øke betydelig i 2012 når forskningsprosjektene som ble tildelt i 2010-2011 kommer ordentlig i gang. I 2011 kom det i gang prosjekter og ble tildelt nye prosjekter med en total omfang på nærmere 62 mill. kr. for de neste tre-fire årene. Det er en utfordring for fakultetet å forvalte eksisterende og nye tildelinger de nærmeste årene. Avviket mellom måltall og resultat når det gjelder Forskningsrådsfinansierte prosjekter skyldes forsinket oppstart av flere rekrutteringsstillinger. Norges forskningsråd og Bergens forskningsstiftelse er hovedkildene for finansieringen av forskningsprosjekter ved fakultetet. I 2010 hadde fakultetet fokus på prosjektutvikling. De gode resultatene denne satsingen ga i 2011 en betydelig vekst i prosjektporteføljen, førte til store utfordringer knyttet til forvaltning av forskningsressursene. Utvikling av gode administrative og faglige rutiner knyttet til dette, har vært prioritert i 2011.

Det psykologiske fakultet har omfanget Forskningsrådsfinansierte prosjekter hatt en klar nedgang siden 2010, mens prosjektinntektene fra andre finansieringskilder er i vekst. Dette er et område som er viktig å ha fokus på i søknadssammenheng fremover, siden det nå er flere prosjekt som utfases enn nye som blir innvilget. I den forbindelse har fakultetsstyret som beskrevet over, prioritert å avsette midler per institutt til stimuleringstiltak knyttet til frikjøp for forskere som fremmer og ferdigstiller søknader til EU og Forskningsrådet. Fakultetets EU-finansierte omsetning har økt betydelig, fra vel 1 mill. kr. i 2009 til 7 mill. kr. i 2011.

Nasjonalt er Norges forskningsråd, Nasjonalt program for utvikling, forskning og utdanning og Helse og rehabilitering sentrale finansieringskilder. Det vil være en prioritert oppgave å øke andelen prosjekt som mottar finansiering fra regionale helseforetak og midler fra regionale forskningsstiftelser. Det er også en ambisjon å øke omfanget av EU-finansiering ved flere av instituttene. Fakultetet vil anvende ressurser strategisk for å øke fagmiljøenes evne til å hevde seg i konkurransen om eksterne forskningsmidler, blant annet ved samfinansiering av prosjekt, forskningsadministrativ støtte i søknadsprosessene og sikring av god infrastruktur (laboratorier og forskningsteknisk støtte).

5 STRATEGI

Det humanistiske fakultet har som prinsipp at satsinger skal springe ut av kompetansen i fagmiljøene ved fakultetet. Fakultetet er svært skeptisk til strategiske satsinger definert ovenfra som ikke kan forankres i eksisterende spisskompetanse i fagmiljøene, eller i miljø med potensial for utvikling. Det humanistiske fakultetet skiller seg fra andre fakultet i den forstand at ansvaret for utvikling og satsinger ligg på grunnenhetene. Fakultetet har de senere årene hatt en god økning i eksterntfinansierte prosjekt. Det er ambisjonen å holde volumet på eksterntfinansiering minst på dagens nivå

Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er strategien for 2011 – 2015 «Nye tider – nye utfordringer – nye løsninger» førende for fakultetets strategiske avsetninger, og for midlertidig tildelte rekrutteringsstillinger. Budsjettene for 2011 og 2012 preges imidlertid av tidligere års strategiske bindinger. Med en stabil budsjettramme for UiB i årene framover, vil eksternt finansiering forbli et sentralt virkemiddel for å realisere fakultetets strategi og for å nå mål knyttet til kvalitet og omfang av forskning og utdanning. Fakultetet vil stimulere konkurransedyktige forskningsgrupper til å søke grunnforskningsmidler nasjonalt, fra EU og andre internasjonale kilder.

Det medisinsk-odontologiske fakultet vedtok i 2010 ny strategi, og i 2011 ble dette fulgt opp med handlingsplaner, blant annet for forskning og forskningsinfrastruktur og for forskerutdanning. Handlingsplanene vil være styrende for arbeidet ved fakultetet de kommende årene, og ved inngangen til 2012 er fakultetet er i rute for de tiltak som gjelder forskning og forskningsinfrastruktur. I handlingsplanene står arbeidet med utbygging av forskningsstøtte og oppfølging av Forskningsrådets helsefagevaluering i fokus.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet tar utgangspunkt i at sterke disiplinmiljøer er det viktigste grunnlaget for utvikling av forskningsevne. Det gjelder også for den tematiske og tverrfaglige forskningen. Tematiske forskningssatsinger skal også bidra til å utvikle fler- og tverrfaglige tilnærminger til viktige samfunnsutfordringer og spørsmål. Fakultetet har vedtatt fem strategiske forskningssatsinger for perioden; Utviklingsrelatert

forskning; Velferd, arbeidsliv, migrasjon (VAM); Demokrati og rettsstat; Klimaforskning; Informasjon, kommunikasjon og kultur.

Det juridiske fakultet har i sin strategi formulert et overordnet og langsiktig mål der det blant annet heter at:

«Det skal særlig tas utgangspunkt i satsingsområder der fakultetet med sin nåværende størrelse og etablerte nettverk har et godt grunnlag for rask vekst og kan utvikle konsentrerte fagmiljøer.»

Fakultetet har tre fagområder som skal prioriteres ressursmessig i strategiperioden:

- Strafferett og straffeprosess
- Konkurrans- og markedsretta med særlig utvikling av EU- og EØS-rettslig kompetanse
- Formuerett

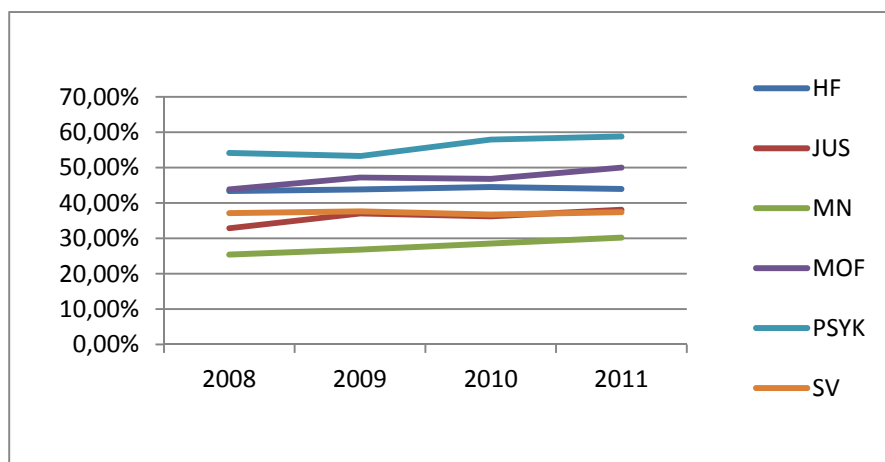
Det psykologiske fakultet vil i tråd med tidligere fagevalueringer av fakultetets fagområder og sentrale føringer fra UiB, organisere fakultetets forskning i forskningsgrupper. Det er en målsetting at forskningsgruppene skal være konkurransedyktige på nasjonale og internasjonale arenaer. Gruppene utarbeider selv forskningsplaner som spesifiserer tematisk område, målsettinger, bidrag til rekruttering og forskerutdanning, ekstern finansiering, nasjonale og internasjonale samarbeidsrelasjoner, samt gruppesammensetning og ledelse.

6 LIKESTILLING

Siden 2005 har andelen kvinner i forsknings-, undervisnings og formidlingsstillinger ved UiB hatt en positiv utvikling og økt fra 34,2 % til 41,96 % i 2010. Tilsvarende andel for UiO er 43,4 %. UiTø har høyest kvinneandel 46,4 % og NTNU har lavest (33,9 %).

Figur 6-1 nedenfor viser den fakultetsvise utviklingen i kvinneandel ved UiB for perioden 2008-2011.

Figur 6-1 UiB Kvinneandel. Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger 2008-2011

Kilde : DBH

Høyest kvinneandel har Det psykologiske fakultet (57,9 %) og Det medisinsk-odontologiske fakultet (50,02 %). Lavest er Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet med en andel på 30,2 %. De fleste fakultet har en jevn økning i sin kvinneandel. Unntaket er Det samfunnsvitenskapelige fakultet, der andelen kvinner i faste vitenskapelige stillinger har gått ned alle de tre siste årene og var 37,4 % i 2011.

Det humanistiske fakultet melder om en urovekkende nedgang i andelen av kvinnelige førstamanuenser. I professorstillinger holder andelen seg relativt stabil, men er likevel lav på 34 %. I perioden 2008-2010 var andelen rundt 45 %, men gikk i 2011 ned til 36 %. Dette synes ikke å være kompensert ved en tilsvarende økning av andelen kvinnelige professorer. Fakultetets analysegruppe vil se nærmere på årsakene til denne utviklingen. I de kommende årene vil flere kvinnelige professorer gå av for aldersgrensen. Dette gjør at en for begge kategoriene må ha stor oppmerksomhet rettet mot kjønnsfordelingen ved nyrekruttering.

Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har det samlet sett vært en økning av kvinneandelen i disse stillingene i perioden. Fakultetet melder at forskningstermin fremmer raskere kvalifisering fra førsteamanuensis til professor, og fakultetet har derfor etablert en særskilt kvalifiseringsordning for kvinner knyttet til forskningstermin. Ettersom kvinnelige førsteamanuenser er underrepresentert, har de en langt større belastning enn menn knyttet til blant annet komitéarbeid. På denne bakgrunn vil kvinnelige førsteamanuenser kunne innvilges forskningstermin etter halv opptjeningstid. Det er også åpnet for at kvinner som ikke selv har mulighet for utenlandsopphold knyttet til forskningsterminen, i stedet kan få økonomisk støtte til å invitere internasjonale samarbeidspartner(e) til UIB.

Det medisinsk-odontologiske fakultet melder om god kvinnerepresentasjon på stipendiat- og postdoktornivå, hvor det nå er om lag 70 % kvinner, men har ingen stor vekst i

kvinneandelen i de faste vitenskapelige stillingene de siste årene. I årene som kommer vil det være stor avgang grunnet oppnådd pensjonsalder på flere institutt, noe som representerer en utfordring i forhold til rekruttering, men kan bety en endring i kjønnsbalansen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har en kjønnsbalanse i faste vitenskapelige stillinger som er langt fra tilfredsstillende og som representerer en betydelig utfordring for fakultetet. Den nye handlingsplanen for likestilling ved UiB for 2012-2015 har som mål at kvinner skal utgjøre 50 % av alle nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger. Høy kvinneandel i postdoktorstillinger skulle tilsi at fakultetet har et godt rekrutteringsgrunnlag. Fakultetet har de siste årene tatt i bruk flere virkemidler for å øke kvinneandelen i de vitenskapelige stillingene, bl.a. kortere opptjeningstid for forskningstermin og særskilte kvalifiseringsstipend for kvinner.

Ved Det juridiske fakultet har andelen kvinner i faste stillinger vært stabil på 25-27 % de siste tre årene. Andelen kvinner blant alle vitenskapelige ansatte er på 35,9 %. Det forventes at kvinneandelen blant de fast vitenskapelige ansatte vil øke fremover. I tråd med handlingsplanen for likestilling er det satt søkelys på kjønnsbalansen i veilederforhold. En oversikt viser at det blant de 30 som har veilederoppdrag, er kun tre kvinner.

Det psykologiske fakultet har et flertall kvinner i vitenskapelige stillinger. Andelen kvinnelige professorer er 35,7 % og andelen kvinnelige førsteamanuenser er 64,1 %. Dette er en klar økning fra 2009. Det gode resultatet må sees i lys av en mangeårig innsats hvor det har vært fokus på virkemidler som karrieresamtaler og ekstra forskningstermin for kvinner.

7 INTERNASJONALISERING

Internasjonalt samarbeid og utveksling av forskere fremheves som en livsnerve i fakultetenes forskning. Fakultetene melder om høy internasjonale virksomhet gjennom forskningssamarbeid og sampublisering med kolleger ved utenlandske forskningsinstitusjoner.

Tabell 7-1 nedenfor viser en nedgang i mobiliteten for UiBs. Det meldes samtidig om at er vanskelig å måle og å vurdere utviklingsaktiviteten. Utveksling er ofte knyttet til kontakt og samarbeid mellom enkeltforskere utenfor formelle avtaler og nettverk. Omfanget av slike forskningsopphold er stort, men av det mangler tilfredsstillende kvalitetssikring av datagrunnlaget. De innrapporterte tallene gir derfor ikke et dekkende bilde av fagmiljøenes internasjonale aktivitet og utveksling.

Tabell 7-1 Utvexling UiB 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
HF	114	54	62	73
JUS	17	3	9	10
MN	209	96	86	88
MOF	53	45	64	30
PSY	14	7	20	3
SV	34	64	38	34
UiB	480	273	283	238

8 OPPFØLGING AV FAGEVALUERINGER

Ved Det humanistiske fakultet har filosofifaget ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier blitt evaluert i 2011. Som resultat av dette har instituttet lagt en strategi for å heve nivået på forskningen, med økning i publiseringen som et viktig siktemål. Instituttet vil bruke strategiske midler fra Forskningsrådet til å styrke tre områder:

- Sinnsfilosofi (i samarbeid med NTNU)
- Etikk og politisk filosofi (i samarbeid med UiTø og NTNU)
- Idéhistorie og filosofihistorie (i samarbeid med UiO)

Forskningsrådet gjennomført fagevalueringer av biofagene, geofagene, matematikk, IKT og klimaforskning i 2011/2012, mens kjemi og fysikk og ble evaluert i henholdsvis 2009 og 2010.

Evalueringen av norsk forskning innenfor matematiske fag gjennomført i 2011 konkluderer med at norske matematikere er i verdensklasse innenfor flere områder. Forskningen ved UiB fikk omtale som "overall very good".

En internasjonal ekspertkomite hadde på oppdrag fra Forskningsrådet tatt for seg 53 norske IKT-forskningsgrupper. Fem av dem fikk toppkarakter, og to tilhører Institutt for informatikk ved UiB. Instituttet får dermed høyest gjennomsnittskarakter i landet.

En evaluering av norsk geofaglig forskning slår fast at Bjerknessenteret er et av de ledende miljøer internasjonalt innen klimaforskningen. Forskningen ved flere av forskningsgruppene ved Bjerknessenteret er internasjonalt ledende og det er etablert gode nettverk for internasjonalt samarbeid. Senteret publiserer også mye i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter og artiklene siteres svært mye av andre forskere.

Behov for helhetlig rekrutteringsstrategi og karriereveier er et moment som går igjen i fagevalueringene. BFS-ordningen trekkes frem som positivt. Det matematisk-

naturvitenskapelige fakultetet hadde imidlertid gjerne sett at det var flere rekrutteringsordninger tilgjengelig for fagmiljøene for å knytte til seg de beste kandidatene. En revitalisering av YFF-ordningen ville kunne sikre karrieremulighetene til flere dyktige unge forskere, men flere faste forskerstillinger og etablering av "tenure track"-stillinger er også virkemidler fakultetet ved en rekke anledninger har tatt til orde for.

Den avgjørende betydningen av moderne forskningsinfrastruktur for å sikre høy kvalitet på forskningen innen fakultetets fagområder blir også gjennomgående trukket fram av evalueringspanelene. Flere av evalueringene trekker fram mangel på forskningsledelse som et gjennomgående problem i norsk forskning. Fakultetet har en rekke planer og påbegynte prosesser i gang for å styrke forskningsledelsen ved på instituttleder- og forskningsgruppeledernivå.

Ved Det medisinsk-odontologiske fakultet ble forskningen ved fakultetet evaluert av Norges forsknings i den nasjonale fagevalueringen av medisin, biologi og helsefag (2011). Vurderingene varierer mye, fra "weak" til "excellent", men fagmiljøene ved UiB kommer gjennomgående godt ut og for eksempel fikk to forskningsgrupper ved Senter for internasjonal helse beste karakter. Fakultetet er blant annet i gang med å avklare hvilke forhold som særlig krever oppfølging ved fakultetet og hvilke forhold som skal følges opp ved instituttene. Det synes klart at for fakultetet blir arbeidet med fortsatt å styrke forskningsstøttefunksjoner (søknadsstøtte, forenkling av administrative rutiner, oppbygging av felles infrastruktur, o.l.) helt sentral. Det blir også svært viktig å følge opp samarbeidsrelasjonene til helseforetak og andre samarbeidspartnere som for eksempel Folkehelseinstituttet. Dette arbeidet er igangsatt. En annen av hovedanbefalingene i evalueringen er at det må legges bedre til rette for karriereutvikling for yngre forskere, og fakultetet har allerede fra 2010 økt antallet postdoktorstillinger, og dette tiltaket er vedtatt videre styrket i 2011.

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ble sosiologi, sosialantropologi og geografi ble evaluert i 2010. De tre fagene fikk god omtale og følger nå opp de ulike anbefalingene. Sosiologi har søkt Forskningsrådet om 3 mill. kr. til teori- og metodeutvikling og nettverk. I etterkant av fagevalueringen til sosialantropologi og utlysningen fra Forskningsrådet planlegger instituttet flere søknader i samarbeid med CMI og UiO. Geografi har styrket forskningsgruppeledelsen og bruker de fem studieretningene som basis for forskergruppeinndelingen, etter råd fra fagevalueringen. Informasjonsvitenskap har vært gjenstand for fagevaluering i 2011 og får god evaluering når det gjelder produktivitet i publisering, studentproduksjon og et sterkt nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Det anbefales å styrke postdoktorrekruttering, øke ekstern finansiering og internasjonal publisering og å samarbeide med informatikkmiljøet ved UiB.

Det psykologiske fakultet vil følge opp Forskningsrådets evaluering i helsefagene og dens anbefalinger i samarbeid med instituttene og forskningsgruppene. Evalueringen involverte fire av fakultetets fem institutter og har graderinger for forskningsgruppene fra "weak" til "excellent". Fire av forskningsgruppene ble vurdert som "good/very good" og én av fakultetets forskningsgrupper, fMRI-gruppen i Bergen, ble i evalueringen vurdert som "excellent".

En av de viktigste generelle anbefalingene fra evalueringen er at forskningsgruppene bør være av en viss størrelse for å oppnå høy kvalitet. Fakultetet tar sikte på å følge opp Forskningsrådets evaluering ved at forskningsgrupper som har fått en anbefaling om sammenslåing med andre grupper, eller dårlig evaluering, bør restrukturere virksomheten. Dette kan eksempelvis innebære en fusjon med andre grupper eller at gruppen kan inngå som tematiske noder i større og mer modne grupper. Instituttens driftsmidler for 2012 vil kunne understøtte en slik prosess.

Fakultetet ønsker å ha fokus på unge forskere og mener at det er viktig å sikre langsiktig rekruttering til forskningsgruppene.

9 FORSKNINGSLEDELSE

Det humanistiske fakultet har etablert et eget utvalg, FFU, for forskning og forskerutdanning, ledet av prodekanen for forskning. Forskningskoordinatorene ved grunnenhetene er medlemmer. I tillegg har utvalget medlemmer fra ph.d.-utvalget og fra studentutvalget. FFU skal fungere som et rådgivende organ for fakultetsstyret i saker som gjelder forskerutdanning og forskning. Fakultetet har sammen med Det samfunnsvitenskapelige og Det juridiske fakultet utarbeidet et opplæringsprogram for yngre forskningsledere som vil ha oppstart i 2012.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultets melder om behov for å fokusere på videreutvikling av fagmiljøene med et enda sterkere fokus på forskningsgruppene og forskningsgruppeledernes rolle, inkludert lederutvikling for ledere på dette nivået. Fakultetet har også behov for å videreutvikle modellen(e) for organisering og ledelse av tverrfaglige sentre, blant annet SFF-er. Fakultetet har i 2012 påbegynt et utviklingsprogram for instituttlederne og fakultetsledelsen som vil gå over to år, og lengre dersom det er behov for det.

Det medisinsk-odontologiske fakultet vil legge til rette for å bygge en integrert, strategisk ledelse mellom institutt- og fakultetsnivå, med formål å underbygge utdannings- og forskningsoppgaver som i økende grad må håndteres på tvers av og i nært samspill mellom instituttene, og som skal kunne ut i en forenklet og robust styringsstruktur og tydeliggjøring av strategisk ledelse. I 2011 har fakultets- og instituttledelsene deltatt i et felles internt

lederutviklingsprogram, blant annet for å styrke forskningsledelse. I 2011 startet også andre kull av MOFs interne program for Yngre forskningsledere. Dette programmet har stor søkning, og anses som viktig i å utvikle framtidens forskningsledere.

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet melder at inndeling i temabaserte forskningsgrupper er en organisering som blir fremhevet som et viktig virkemiddel for god forskningsaktivitet ved instituttene. Flere institutt styrket gruppeorganiseringen i 2010 og det gjennomgående inntrykket er at dette har hatt en positiv effekt.

Det juridiske fakultet har 13 forskergrupper som med få unntak har hatt en god økning i virksomheten 2011. Fakultetet arbeider å styrke forskergruppelederfunksjonen, og et par grupper er opprettet og noen er lagt ned grunnet lav aktivitet. Noen grupper har delt ledelsen mellom to personer, og dette ser ut til å ha bidratt til økt aktivitet.

Det psykologiske fakultetets forskning er organisert i forskningsgrupper som skal være konkurransedyktige på nasjonale og internasjonale arenaer. Forskningsrådets siste evaluering synliggjorde at fakultetet har svært variert størrelse på forskningsgruppene. En av anbefalingene er som nevnt at de minste gruppene bør slå seg sammen eller inngå som noder i større grupper. Fakultetet ønsker å allokere midler slik at instituttledere og forskningsgruppeledere kan legge til rette for slike prosesser ved fakultetet.

10 SAMARBEID

Det humanistiske fakultet har vært med å etablere et Senter for Griegforskning i et samarbeid mellom UiB, Bergen kommune og Edvard Grieg Museum Troidhaugen. Senteret skal være tverrfaglig og tverrinstitusjonelt, og holde et høgt internasjonalt nivå med nær kontakt med internasjonale forskere og institusjoner. Senteret samarbeider også med det nasjonale Musikkarv-prosjektet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ønsker å styrke instituttsektoren på Vestlandet og være med på å skape et mangfold som kan gjøre Bergensregionen attraktiv for dyktige fagpersoner. I tillegg til interne et internt strategiutvalg for energi- og petroleumsforskning (SEF), og en ny mastergrad innen fornybar og miljøvennlig energi i samarbeid med Høyskolen i Bergen har Akademiavtalen (med Statoil) og BKK-avtalen har vært svært viktige virkemidler for å realisere fakultetets strategi innen energiområdet. Samtidig har disse avtalene gitt grunnlag for økt samarbeid med randsonen innen avtalenes områder. Fakultetet arbeider i tillegg med å få etablert en FoU-klynge i Bergensregionen med representanter fra sentrale energiaktører ved forsknings- og utdanningsinstitusjonene, randsoner, instituttsektor, samfunnsliv og industri.

For Det medisinsk-odontologiske fakultet er det særlig viktig å styrke samhandling med helseforetakene, og da særlig Helse Bergen. Dette prioriteres høyt både når det gjelder konkrete forskningsprosjekter og i arbeidet med å utvikle felles forskningsinfrastruktur. Det er også i 2011 tatt initiativ til å styrke samarbeidet Høgskolen i Bergens helsefaglige forskningsmiljøer. Styrking av samarbeidsrelasjonene mellom Forskningsmiljøene og Bergen Teknologioverføring er gitt prioritet, bl.a. for å kunne ivareta eventuell kommersialisering av forskningsresultater.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet prioriterer samarbeid med andre universitet, høyskoler og forskningsinstitutter i Bergen og nasjonalt. I randsonen er særlig Uni Rokkansenteret, ISF, Bjerknessenteret, CMI og SNF viktige partnere. Bergen senter for konkurransepolitikk (BECCLE – Bergen Center for Competition Law and Economics) ble etablert sommeren 2011. Dette er et senter i samarbeid mellom Institutt for økonomi (UiB), Norges Handelshøyskole og Det juridiske fakultet, og med tette faglige kontakter til Konkurransetilsynet, SNF, CMI og UiO.

Ved Det juridiske fakultet er faglig samarbeid med myndigheter og forskningsinstitusjoner i inn- og utland er økende. Innenfor satsningsområdet Demokrati og rettsstat – der faglig koordinator er fra Det juridiske fakultet - er det tett samarbeid mellom en rekke enheter ved UiB foruten CMI, Uni Rokkansenteret. En lang rekke fremstående utenlandske forskere har deltatt på seminarer og andre arrangementer i nettverkets regi.

Det psykologiske fakultet ser det som svært viktig å styrke samarbeidet med andre forskningsinstitusjoner og ønsker i tillegg å styrke samarbeidsflaten mot BTO. Fakultet har inngått en intensjonsavtale om forskning og kvalitetsutvikling med Helse Bergen. Det er også ønskelig å styrke samarbeidet med andre samarbeidspartnere i regionen, og flere samarbeidsavtaler er under utarbeidelse.

11 FORSKNINGSDIREKTØRENS KOMMENTARER

Fakultetenes forskningsmeldinger er i likhet med tidligere år en kilde til god styringsinformasjon for universitetsledelsen og UiBs styrende organer. Flere fakultet kunne i større grad omtalt ulike risiki som knytter seg til fakultetenes forskningsvirksomhet.

Fra UiB ble det sendt 23 søknader om midler til Senter for fremragende forskning (SFF) i juni 2011. Det høye antallet forteller om en stigende søknadsaktivitet i fagmiljøene, og fakultetenes meldinger understreker behovet for og ambisjonen om økt ekstern finansiering. Melding om resultatene fra første søknadsrunde vil foreligge medio mai og søknadsfrist for de som går videre er 22. august. Tre gamle SFF-er (Bjerknessenteret, CIPR og Senter for middelalderstudier) avsluttes i 2012 og det er derfor viktig for UiB å gjøre det godt ved tildelingen av nye sentre.

Meldingene forteller at fakultetene ytterligere har styrket sin organisering av forskningsgrupper. Det er naturlig at en slik utvikling har resultert i organisert opplæring av forskningsledere. Enkelte fakultet satser i denne sammenheng særlig på lederopplæring av yngre forskere. Tiltakene vil bidra til å styrke forskningen gjennom økt publiseringsvolum på alle nivå, bedre muligheter til å skaffe eksterne inntekter og gi høyere kvalitet i forskerutdanningen.

Eksterne inntekter utgjør en viktig del av forskningsfinansieringen og UiB har hatt en fin vekst over tid. Mange miljøer vil legge forholde ytterligere bedre til rette, både faglig og administrativt, for styrke denne delen av sin forskningsvirksomhet. UiB har hatt en nedgang i inntektene fra Norges forskningsråd og fakultetene følger utviklingen nøye. I tillegg har UiB en beskjeden nedgang i EU-inntektene. UiBs fagmiljøer bør benytte sjansen til å delta i de gjenstående søknadsrundene i FP7 som er i år. I alt vil 11 mrd. Euro bli utlyst, hvorav 1,7 mrd. (12,4 mrd. kr.) er øremerket til ERC. I 2013 vil det ikke være utlysninger i FP7. EUs neste rammeprogram for forskning, Horizon 2020, har sine første utlysninger i 2014 noe som betyr at prosjekter som eventuelt får støtte først kan starte opp i andre halvår i 2014 eller i 2015. Uten at fagmiljøene er aktive i den siste søknadsrunden i FP7 er det stor risiko for en betydelig nedgang både i prosjektinntekter og RBO. Etter initiativ fra universitetsledelsen har en arbeidsgruppe lagt fram forslag til hvordan UiB best kan legge til rette for økt finansiering fra EU. Disse forslagene er under vurdering.

Flere fakulteter peker på behovet for økt profesjonalisering i forhold til søknadsprosesser, men særlig i forbindelse med drift av prosjekter der eget fagmiljø er koordinator. Dette krever økt kapasitet og styrket kompetanse i alle ledd og det er behov for gode møteplasser mellom fakultetene og UiBs sentrale avdelinger. I 2012 har to slike tiltak hatt oppstart gjennom oppretting av en ressursgruppe for BOA-aktivitet utnevnt av universitetsdirektøren og et Forskningsadministrativt forum for forskningskoordinatorene ved fakultetene. Begge initiativene ledes fra Forskningsadministrativ avdeling.

Universitetets vitenskapelig publisering samlet i er i fremgang siden 2005, men økningen i publikasjonspoeng fra 2010 til 2011 var på kun 0,6 %. I tillegg har veksten de siste årene vært i gjennomsnitt lavere enn veksten for de tre andre store norske universitetene. Det er derfor grunn til å understreke at det nå er satt inn tiltak som bidrar til både flere publikasjonspoeng og flere publikasjoner på nivå 2. Seks millioner kroner er satt av i UiB-budsjettet for 2012 for å gi fast fulltids vitenskapelig ansatte med 50 % forskningstid som har produsert minst ett publikasjonspoeng i gjennomsnitt per år (over tre år) 20.000 kroner i driftsstøtte. Ordningen er inspirert av Fagerbergutvalget som opprinnelig kom med forslaget, og som fikk støtte ved UiB og i UHR. En utjevning av forskjellene i publiseringshyppighet mellom enkeltinstitutter, personer og fagmiljø vil kunne bidra til øke veksten publikasjonsvolumet.

Kvalitativt ligger UiB høyere enn gjennomsnittet for norske universitet når det gjelder publikasjoner på nivå 2, men også her er det stor variasjon mellom og innen de enkelte fakultetene. Fagerbergutvalget foreslo, i tillegg til det som er nevnt ovenfor, også at de som produserer to publikasjonspoeng eller mer i gjennomsnitt per år (over tre år) skulle få mer støtte, og det kan synes som UiB har behov ytterligere tiltak og sterkere incentivordninger for styrke publiseringen både kvalitativt og kvantitativt.

UiB har fortsatt utfordringer i likestillingsarbeidet. For eksempel har Det samfunnsvitenskapelige fakultet fortsatt nedgang i andelene kvinner som er ansatt i vitenskapelige stillinger. Det vil være avgjørende at fakultetene i sitt rekrutteringsarbeid legger til rette for tiltak i tråd med Handlingsplan for likestilling.

Fakultetene melder om nedgang i utvekslingene, men de innrapporterte tallene gir ikke et dekkende bilde av fagmiljøenes internasjonale aktivitet og utveksling. Også tidligere år har det vært knyttet usikkerhet til de rapportering på denne delen av forskningsvirksomheten. Situasjonen er utilfredsstillende, og tiden kan nå være inne til å ta en nærmere gjennomgang av hva som kreves for sikre adekvat rapportering om fagmiljøenes internasjonale utvekslinger.

Forskningsdirektøren anbefaler utvalget å gjøre følgende vedtak:

Utvalget tar fakultetenes forskningsmeldinger til orientering

<u>1</u>	<u>INNLEDNING.....</u>	<u>1</u>
<u>2</u>	<u>HOVEDBILDE.....</u>	<u>2</u>
<u>3</u>	<u>PUBLISERING.....</u>	<u>3</u>
3.1	VITENSKAPELIG PUBLISERING VED UIB.....	4
3.2	FAKULTETENES PUBLISERING.....	7
3.2.1	DET HUMANISTISKE FAKULTET.....	7
3.2.2	DET MATEMATISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET.....	8
3.2.3	DET MEDISINSK-ODONTOLOGISKE FAKULTET.....	9
3.2.4	DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET.....	10
3.2.5	DET JURIDISKE FAKULTET.....	10
3.2.6	DET PSYKOLOGISKE FAKULTET.....	11
<u>4</u>	<u>EKSTERN FINANSIERING.....</u>	<u>12</u>
4.1	GENERELT.....	12
4.2	NORGES FORSKNINGSRÅD.....	12
4.3	EU.....	15
4.4	FAKULTETENES BOA-INNTEKTER.....	17
<u>5</u>	<u>STRATEGI.....</u>	<u>20</u>
<u>6</u>	<u>LIKESTILLING.....</u>	<u>21</u>
<u>7</u>	<u>INTERNASJONALISERING.....</u>	<u>23</u>
<u>8</u>	<u>OPPFØLGING AV FAGEVALUERINGER.....</u>	<u>24</u>
<u>9</u>	<u>FORSKNINGSLEDELSE.....</u>	<u>26</u>
<u>10</u>	<u>SAMARBEID.....</u>	<u>27</u>
<u>11</u>	<u>FORSKNINGSDIREKTØRENS KOMMENTARER.....</u>	<u>28</u>

Tabeller

Tabell 2-1 SFF-søknader 2012 UiB.....	3
Tabell 3-1 Vitenskapelig publisering ¹ i universitets- og høgskolesektoren 2011, andel publikasjonspoeng per institusjon/institusjonstype og relativ utvikling fra 2007.....	4
Tabell 3-2 Antall publikasjonspoeng per fakultet 2005-2011	5
Tabell 3-3 Publikasjonspoeng per fakultet, relativ utvikling i antall poeng sammenlignet med foregående år, 2005-2011.....	6
Tabell 3-4 Antall publiseringspoeng per vitenskapelig ansatt og per fagårsverk gjennomsnitt for perioden 2010-11	6
Tabell 3-5 Andel publikasjoner nivå 2 (NTNU, UiB, UiO, UiTø)	7
Tabell 3-6 Andel nivå 2 publikasjonspoeng per fakultet, 2005-2011	7
Tabell 3-7 Publiseringstall for Det humanistiske fakultet UiB, 2005-2011	7
Tabell 3-8 Publiseringstall for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet UiB, 2005-2011 .	8
Tabell 3-9 Publiseringstall for Det medisinsk-odontologiske fakultet* UiB, 2005-2011	9
Tabell 3-10 Publiseringstall for Det samfunnsvitenskapelige fakultet UiB, 2005-2011.....	10
Tabell 3-11 Tabell Publiseringstall for Det juridiske fakultet UiB, 2005-2011	10
Tabell 3-12 Tabell Publiseringstall for Det psykologiske fakultet UiB, 2005-2011	11
Tabell 4-1 Forskningsfinansiering 2008 - 2011.....	12
Tabell 4-2 EU-tildeling UiB 2011 (mill. kr.)	16
Figur 4-3 Fakultetsvise BOA-inntekter 2008 – 2011*	17

Figurer

Figur 3-1 Vitenskapelig publisering UiB 2011, andel publikasjonspoeng per fakultet	5
Figur 4-1 Inntekter fra Forskningsrådet 2007-2011 NTNU, UiB, UiO, UiTø	13
Figur 4-2 Forskningsrådsfinansiert virksomhet 2008-2011. UiB	13
Figur 4-3 Tildeling fra Forskningsrådet etter viktigste hovedaktivitet 2011. UiB	14
Figur 4-4 Tildelinger NFR 2011. Store programmer. UiB	14
Figur 4-5 Tildelinger fra Forskningsrådet. Handlingsrettede programmer. UiB	15
Figur 4-6 EU inntekter 2007-2011. NTNU, UiB, UiO, UiTø	16
Figur 4-7 Fakultetsvis EU-tildeling UiB 2011	17
Figur 6-1 UiB Kvinneandel. Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger 2008-2011..	22
Tabell 7-1 Utveksling UiB 2008-2011	24